

ממתק לשיבת

זמני השבת

ירושלים תל-אביב חיפה באר שבע	7:05	7:20	7:13	7:21
כניסת השבת	8:23	8:26	8:27	8:24
אחרי השבת				

נהנים עם איצי

שלום לך יופני,
ישבתי לי בכתה והסתכלתי על החברים שסביבי.

חלקם חברים ממש טובים שלי, וחלקם פחות. יש ילדים בכתה שפשוט לא מעניינים אותי. ויש כאלו שחושבים אחרת ממני על כל מיני דברים או שהאפי שלהם לא מוצא חן בעיני.

נסיתי פתאום לחשב מה היה קורה, אם במקרה כלנו, כל ילדי הכתה, היינו זוכים יחד לאיזו חוזה עצומה. נגיד, נסיעה משתפת לרבי. אני מדמון מה היינו מרגישים כלנו יחד, כשגלגלי המטוס היו נתקים מהאדמה. איך הלבבות של כלנו היה פועמים יחד בהתרגשות. איך היינו מרגישים קבוצה אחת מאחדת לגמרי. את מי היה מעניין אז החסרונות של מישוה?

מול חוזה כל כך גדולה, בטוח שהיינו "כאיש אחד בלב אחד".
ואז הבנתי מה קרה להם, לבני ישראל, למרגלות הר סיני. כל הדברים הקטנים נשכחו, אל מול ההתרגשות הגדולה והצפייה לקבלת התורה. בפרט כשהם ראו את כל העולם בעיניים טובות וקדושות יותר...

אני צריך לבדק עם עצמי איך אני יכול, גם היום, אחרי חג השבועות, להגיע להרגשה כזאת של אחדות, עם יהודים אחרים, ולפחות, בתור התחלה, עם החברים שלי בכתה.

להתראות בינתיים,
אל

גינה משתלמת

תקציר: רב העיר קולומביה נפאוקראינה, רבי הלל ליבטשניץ, יגלה ליל ליל את הפוטנציאל העצום של עירי. הרב מודיע לאגב שפרץ לביתו, שהוא מוחל לו על הגנבה...

את החבלים החזקים שהכינו, וקשרם יפה בטבעות הארון, לבל יסורו ממנו, חלילה. "עכשו", קרא לכל חברי הכתה, "הטו שכם, תלמידים, ועזרו לי להרים את הארגז. אחת, שתיים ו...".

"רב הרבינו", שסע אותו קול ילד צרוד, וכלם הסתובבו לאחור בבהלה. אצבון דדה לעברם בפנים לבנות מכאב, והוא מנפנף בידיו בהתרגשות. "מה לך פה, אצבון?", התקמטו גבותיו של המלמד בקפידה. "הן דברנו..."

תקציר: אצבון הסגור בחדרו בפקדת אביו, נחרד לשמע כי עמרי חשף את התכנית. הוא נחוש בדעתו לקפץ מן החלון ולנסות להציל את חבריו.

76 בלי סלם מצב ארצה

אצבון הרגיע בכוח את נשימתו הטרופה והאזין. דממה שררה בבית. אבא אוכל עכשו בקומה שמתחת; אמא במטבח, ומה בחוץ? הוא הציץ החוצה, הרחוב היה ריק. עוד מעט עלולים לעבר אנשים, שיראו אותו ויספרו לאביו. זה הרגע! הוא נשם עמקות ואז טפס ויצא מן החלון, כשהוא משלשל את גופו החוצה ונותר תלוי בכפות ידיו על אדן החלון. הוא חשב נכונה כי כך יפחת הגבה שתחתיו, והנחיתה תהיה כשורה, אלא ששתי קומות הן אכן שתי קומות... ושניה אחרי ששם נפשו בכפו ונטש את אחיזתו באדן החלון, נחת אצבון בשתי רגליו על מרצפת האבן הירושלמית שמתחת והיא נסדקה! לא המרצפת – הרגל...

אנחת כאב פרצה מפיו. כף רגלו שדקה כאב חד, אבל הוא חשק את שפתיו והתרומם מן הקרקע בכוח. אחר כך אטפל בזה, החליט בגבורה. עכשו אין זמן. כל רגע יקר, והוא פרץ בריצה עם רגלו המיסרת, לעבר החומות, כשהוא צולע על ירכו.

והם הגיעו. בדיוק ברגע שסימו השנים להתחבא בבור המים, ורב הרבינו נעל בשנית את מכסה הארגז, הופיעה בדהירה על סוסים פלגת בריונים ובראשם עמרי...

גם עמרי היה טרוף נשימה. בכל כוחו הדהיר את סוסו הנה בדקות האחרונות. חשש פן יחמיץ את השעה... עתה רוח לו עד מאוד, כשראה את טרפו ממתיק לו, באין מוצא. היטב ידע לנחש, מי בדיוק מסתתר לו כרגע בתוך הארגז... חידו רחב נמרח על שפתיו. הוא קרא בעוקצנות לעבר רב הרבינו: "שלום עליך רבי ומורי. שמא ולמדנו רבנו: מה בדיוק קורה כאן?"

בינתיים, בפנת החומה למעלה, התנהל המשא והמתן בחפזה. "בדקתם שהיא ללא כל מום, כן?", קרא בלחש רב הרבינו. באמת ובתמים בקש להשיג קרבן מיחד וראוי למזבח השם, ולו לזכותם של שני הנמלטים. "אפלו לא בריסי עיניה, או בשפתותיה?", התעקש לו. "דעו כי אם יש בה מום, שוב לא נעשה עמכם עסקה!", אך הרומאים שם למטה הבטיחו כי נקיה היא, הכבשה השמנה, מכל מום!

הכל היה מוכן. רב הרבינו שלף ממתיניו

בית משפחת גאולה

שרי: גמרו לי את כל חביתיות הגבינה פחג השבועות? אני לא פאמינה!!

צביקה: זה באמת כאוד עצוב. אבל אל תדאגי, בשנה הבאה, יהיו לך חביתיות חדשות...

שרי: אוף! מי פוכן לחכות שנה לשלמה לחביתיות?

אפא: את צודקת, לא צריך לחכות. את יכולה מייד עבשו להבין לך חדשות.

שרי: באמת? להבין בעצמי? איזה יפי! מעלה, אף פעם לא כאחר מידי! תמיד אפשר להשלים את מה שהחסרנו!

אבא: זה ממש מושפט מדיק! לא רק לביבות אפשר להשלים, אלא גם ובעקר את העבודה הרוחנית של חג השבועות. הרי עבשו אלו 'פי התשלוכיין', שהיו משיבים ומקריבים בהם את קרבנות החג...

פיני: בימי התשלוכיין, אני יכול גם להשלים את כל מה שצריך עוד לעשות לקראת הגאולה. ללמד יותר על ימות הפשוח, ולהוסיף בתורה, תפלה וצדקה.

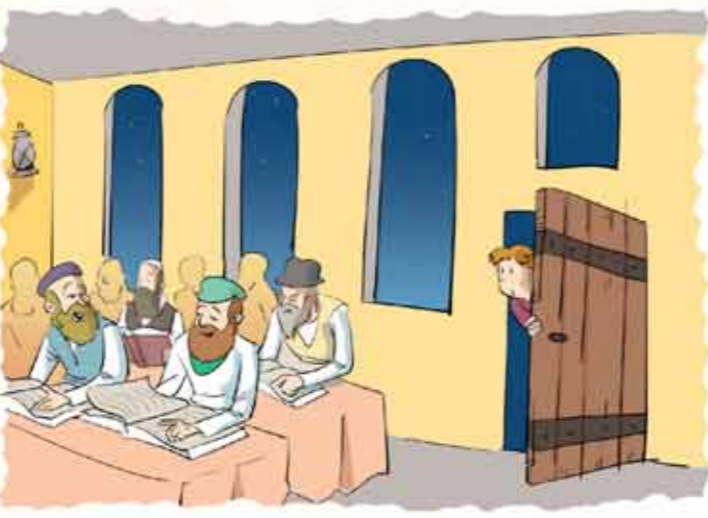
אפא: ובעקר, תשתדל שכל ההוספות וההשלמות האלו יעשו בחמימות ובענג, ממש כמו אכילת חביתיות פתוקות וטעימות.

נימת דבריו של הצדיק עודדה אותו לנהג בעצתו. לאחר שובו לעירו נסע אל העיר קאליב. הוא הציג את עצמו לתפקיד, וכפי שאמר הרבי, החליטו לקבלו והוא נתמנה למנהל בית הקלא.

עכשו היתה פרנסתו מבטחת. הוא נהנה משכר גבוה ואף ממתנות גד שמשפחות האסירים שלשלו לכיסו... פעבר זמן החליט לבקר את הצדיק מליסקה ולהודות לו על השפע שזכה לו בזכות עצתו. העמיס האיש מתנות יקרות על עגלתו, צרף להן סכום נאה, והגיש זאת אל הרבי. הצדיק קבלו בחביבות, אולם דחה בנימוס את מתנותיו ולא הסכים לקבל ממנו דבר.

אכזבה גדולה נכרה בפניו של האיש. הוא הוסיף להפציר ברבי כי יטול את מתנתו, המבטאת את הכרת הטובה שהוא חש כלפיו, אולם הרבי סרב ואמר: "לא אוכל לקבל ממך דבר. אם תרצה לגמל לי טובה, הבטח לי שאם אבקש ממך אי פעם דבר-מה, תמלא את בקשתי".

האיש הבטיח מיד למלא תמיד כל בקשה שיבקש הרבי, וצפה שבקשה כזאת תגיע. שנים חלפו והרבי לא בקש ממנו דבר, עד שבאה אליו האשה הזאת. סיים רבי ישעיה את ספורו ואמר: "הלוא תבינו עתה מדוע כאשר שלח הרבי את האשה אל מנהל הקלא, נענה לה מיד בחפץ וברצון, ואף התרגש מהעבודה שנתנה לו סוף-סוף האפשרות לגמל טובה על העצה הטובה שהעניק לו הצדיק מליסקה".

תשוקה עזה התעוררה בלבו להתיצב מול הצדיק ולשוחח עמו. כאשר הביע את משאלתו לפני החסידים, לא ידעו כיצד לנהג, והחליטו לשאול את פי הצדיק.

הצדיק נענה לבקשת האיש ובקש להכניסו אליו. הגוי היה נרגש מאוד בעמדו לפני הרבי, וכאשר הרבי שאל אותו מה בקשתו, ענה כי הוא רוצה שהרבי ירכו בפרנסה טובה.

שאלו הרבי מה עשה כדי למצא לעצמו עבודה טובה. האיש ענה כי הוא מנסה כל אפשרות של פרנסה אך אינו מצליח למצא עבודה קבועה.

אמר לו הרבי: "בעיר קאליב מחפשים עכשו מנהל לבית-הסתר. התפקיד יוכל להתאים לך". הגוי העני היה בטוח שהרבי חומד לו לצון.

"רבי", קרא, "וכי אני מתאים לתפקיד כזה? מי בכלל יביט בי?! הלוא אין לי הכשורים הנדרשים לעבודה כזאת". חזק אליו הרבי ואמר: "אני אומר לך: נסה, אולי יקבלו אותך. שם יש לך הזדמנות להצליח".

המנהל עבר עם האשה מתא אל תא ובקש ממנה לנסות לזהות את בעלה. כשמצאה אותו, פתח המנהל את דלת תאו והודיע לאיש כי הוא חפשי ללכת אל ביתו. לאשה אמר כי הוא מבקש להודיע לרבי מליסקה שבקשתו נתמלאה.

את מה שעמד מאחורי בקשתו המפתיעה של הצדיק והנכונות הנלהבת של מנהל הקלא לבצעה – ספר תלמידו של הצדיק מליסקה, רבי ישעיה מקרסטיר.

מנהל הקלא היה בצעירותו אדם עני. הוא לא למד מקצוע כלשהו, והתפרנס בקשי רב מעבודות פשוטות. במקום מגוריו חיו יהודים רבים, וכך נזדמן לו להאזין לשיחותיהם.

פעם אחת שמע שחסידי מדברים על כונתם לנסע לקראת חג-השבועות המתקרב אל רבם בליסקה. החליט הגוי להצטרף אל החסידים בנסיעתם. הוא רצה לראות כיצד יהודים חוגגים את החג במחיצת רבם, וגם קנה שאולי תצמח לו תועלת כלשהי מהנסיעה.

נענו החסידים לבקשתו והסכימו שיצטרף לנסיעתם. בתמורה התחייב הגוי לשמר על הסוסים בימי החג. כך היה, ורב הזמן ישב הגוי מחוץ לבית-המדרש ושמר על הסוסים. מפעם לפעם הציץ לתוך בית-המדרש וראה את תפלותיהם ושירתם של היהודים.

הוא התפעל מאוד מהעבודה שבמשך יומים תמימים החסידים כמעט אינם נחים ואינם ישנים, אלא מתפללים, לומדים, שרים ושומחים. הוא גם ראה מפעם לפעם את הצדיק מליסקה ודמותו עשתה עליו רושם עמוק.

קוראים בענין

חכה להזדמנות

"אנא רבי, הושיעני", התפחה האשה לפני הצדיק רבי צביהירש פרידמן מליסקה. "המשטרה אסרה את בעלי על לא עול בכפו, ומאז הוא כלוא בבית-הקלא. נותרתי לבדי עם הילדים, ואיני יכולה עוד לשאת בעל הקשה".

הרבי הקשיב לה, ויללותיה של האשה גברו והלכו. בסערת-רוחה ובמרת-נפש הבריזה כי לא תזוז ממקומה עד שיבטיח לה הצדיק כי בעלה ישוב לביתו.

"באיזה בית-קלא בעלך נתון?", שאל הצדיק. "בבית-הקלא של העיר קאליב", השיבה האשה.

"סעי לקאליב, לכי אל בית-הקלא ובקשי לדבר עם מנהל הקלא. אמרי לו כי הרבי מליסקה בקש כי ישחרר את בעלך, הורה לה.

דברי הצדיק נשמעו תמוהים. וכי מנין אמור מנהל הקלא בקאליב להכיר את שמו של הצדיק מליסקה?! ומדוע יסכים לשחרר אסיר רק משום שהצדיק בקש זאת?! אף האשה צייתה להוראת הצדיק ונסעה לקאליב.

בלב חרד בקשה להפגש עם מנהל הקלא. בקשתה נענתה, וכשעמדה לפניו מסרה לו את דברי הצדיק. להפתעתה, קם האיש ממקומו בהתלהבות, והורה לה לבוא בעקבותיו באמרו שוב ושוב כי העבדה שהרבי מבקש ממנו טובה מסבה לו שמחה גדולה.

דמות מהפרשה

אליהו הנזיר

לפני כמה חדשים, קבלתי על עצמי נזירות ומאז אסור לי להטמא למת, לשתות יין ולגלח את השער. אך בשבוע שעבר נפטר בפתאומיות אדם בחדר בו הייתי, וכפי שמלמדת אותנו הפרשה, הייתי צריך לגלח את השער ביום השביעי, וביום השמיני הבאתי שני תורים לקרבן. הכוהן ליה אותי והחל להסביר לי, כי הקרבן הזה יכפר על חטאתי...

"חטאתי?", עצרתי אותו. "נראה לי שלא הבנת נכון. אני לא חטאתי! רק נטמאתי למת שלא באשמת, ולכן הייתי צריך להביא קרבן! אני יודע שיש קרבנות אחרים שצריכים להביא ככפרה על חטא, כמו כבש לכפרה על מי שחלל שבת בשוגג למשל..."

הכוהן עצר במקומו, הביט בי ואמר: "כשקבלת על עצמך שלא לשתות יין – עברת עברה מסוימת. האם השם ברא את היין לחנם? אפשר וצריך להשתמש בסגולותיו לקים את מצוות הבורא..."

הרהרתי בדבריו. אכן, חכמינו אומרים שזין טוב יכול לפתח את הראש' ללמד תורה. היין משמש לקדוש ולהבדלה, ולשמחה בימי המועדים. על היין אפשר להגיד 'לחיים', ולקרב לבבות... צריכים לזכר שעלינו להשתמש בכל הדברים הטובים שהשם ברא – לצורך למוד התורה וקיום המצוות!

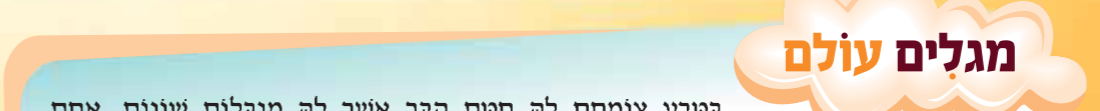
מחכימים ונהנים

להקל בברכת כוהנים

כאשר נתמנה הרב יצחק קוסובסקי לרב ראשי בקהלת יוהנסבורג שבדרום-אפריקה, גלה כי יהודים רבים אינם שומרי שבת, אוכלים מאכלים אסורים ועוברים על אסורי תורה רבים, אך גם יהודים כאלה היו באים לבית-הכנסת, והכוהנים שבהם היו עולים אל הדוכן ונושאים את כפיהם לברכת כוהנים.

הוא הפנה שאלה אל גיסו, הגאון רבי חיים-עוזר גרודזנסקי, ושאל אם נכון להניח למחללי שבת בפרהסייה לעלות אל הדוכן, או שאפשר לראות בהם 'תינוקות שנשבו'.

השיב הגאון שהוא נוטה להתיר, שכן אם הללו לא יעלו לדוכן, הם עלולים לשכח שהם כוהנים ויבואו לשאת נשים שאסור לכוהן להתחתן אתן; אבל אם יעלו מדי שבת בשבתו לברכת כוהנים, יזכרו שהם מזרע אהרן הכהן, והכרה זו עשויה להחזירם בתשובה.

מגלים עולם

בטבע צומחת לה חטת הבר אשר לה מגבלות שונות. אחת המגבלות היא הנטיה של השבלת להתפרק בעת הבשלתה. תכונה זו אמנם מועילה להפצת זרעי חטה בשדה, אך מי שקטף שבולים של חטת בר ורצה להביאם אל מקום מגוריו, הגיע אל משפחתו עם גבעולי חטה שכמעט ולא נשארו עליהם גרגרים...

במהלך כל השנים עמל האדם לטפח את זני החטה כדי שיהיו עמידים ולא יתפרקו בעת הבשלתם, כדי שיהיו מזינים יותר ועמידים בפני מחלות ויתנאי סביבה קשים.

היום קים מחקר שלם סביב לחטה הדואג הן לשמר את חטת הבר החשובה והן לטפח את החטה העמידה, היא 'החטה המתבררת'.